RAUHAN TUNNUSSANA TUKHOLMASTA

Zimmerwald-Internationalen kolmas kokous syysk. 5–12 p. 1917

Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton kustannuksella

Rauhan tunnussana Tukholmasta

Zimmerwald-Internationalen kolmas kokous syysk. 5—12 p:nä 1917

Suomen Sos.-dem Nuorisoliiton kustannuksella

Suomen sosialidemokraattinen puolue on kesäkuulla 1917 pitämässään edustajakokouksessa selittänyt hyväksyvänsä ne periaatteet, jotka sisältyvät Zimmerwaldissa syysk. 1915 pidetyssä kansainvälisessä neuvottelukokouksessa hyväksyttyyn julistukseen, sekä ilmoittanut yhtyvänsä Kansainväliseen Sosialistiseen Komisioniin, jonka asemapaikka Bernistä, Sveitsissä, viime toukokuulla siirrettiin Tukholmaan, jossa ryhdyttiin kolmannen Zimmerwald-kokouksen valmisteluihin. Se oli aikomus pitää joitakin päiviä aikaisemmin kuin Venäjän Työväen- ja Sotilasneuvostojen kutsuma yleinen Tukholman rauhankongressi pidettäisiin, koska katsottiin vasemmisto- ja vähemmistösosialistien eri sotaakäyvistä maista voivan saada passit vain samaan aikaan enemmistö- ja hallitussosialistien kanssa. Neuvostojen kongressi, jota valmistelemaan heinäkuulla hyväksyttiin myös Hollantilais-skandinavialainen komitea, lykkäytyi kuitenkin. Sen pitämistä viivytti länsi-valtain hallitusten passien kielto, jota niiden maiden työväenjärjestöt eivät näkyneet täydellä tarmolla koettaneen saada peruutetuksi. Selville on myös käynyt, että

joidenkin tuon kokouksen valmistuskomitean jäsenten puolesta on salakähmäisesti tuettu sen kokouksen jarrutusta. Suureksi aiottu «Tukholman kongressi», jolta kansat taikauskoisesti rauhaa odottivat, kuivuikin siten kokoon. Puuhan tulokseksi jäi vain huomattava kokoelma eri sosialistipuolueiden, enimmäkseen hallitussosialistien, rauhanehdotuksia, joista valmisteleva komitea lokakuulla 1917 paikkasi kokoon «sovittelurauhan» ehdotelman. Se herätti kuitenkin arvostelua ja vastalauseita eri tahoilta eikä se osottanut maan kansoille ainoaa rauhanpolkua: sotahallitusten kukistamista.

Mutta sellainenkin tunnussana tuli Tukholmasta. Siellä pidettiin syyskuun 5—12 p. kolmas Zimmervald-kokous, josta annettu virallinen selostus on tähän vihkoseen suomennettu. Tuossa kokouksessa hyväksyttiin myös julistus. Kun se sisälsi jyrkän taistelukehotuksen — joukkoliikkeitä ja *kansainvälinen suurlakko!* — ei sitä voitu julaista ennenkuin se oli toimitettu niihinkin maihin, joihin pääsyn valtaherrat ovat yrittäneet tehdä tällaisille sanomille mahdottomaksi. Sisäinen tilanne eräissä maissa lienee myös aiheuttanut viivytystä. Julistus pääsi kuitenkin jo lokakuulla julkisuuteen Venäjällä ja sikäläisistä lehdistä käännettynä Suomessa. Tässä vihkosessa julaistu julistus on alkutekstistä uudelleen suomennettu. Mal-

nittakoon, että paitsi läsnäolevia edustajia, jotka julistuksen yksimielisesti hyväksyivät, on Bulgarian vasemmistososialistinen («ahdas») puolue sekä oikeistososialistisen («laajasydämisen») puolueen oppositsioni ilmoittaneet siihen yhtyvänsä. Myös muilta ryhmiltä, jotka eivät olleet kokouksessa edustetut, on Kansainväliselle Sosialistiselle Komissionille tullut hyväksymistietoja, mutta kun ei kirjallisia todistuskappaleita ole saatu, ei niiden ryhmien nimiä voida mainita.

Tukholman kokouksessa oli Suomen sosialidemokraattisen puolueen edustajana allekirjottanut ja julaistaan selostus Suomen asiasta siellä pidetystä puheesta tässä liitteenä.

Nyt, kansojen teurastussodan väkistenkin painuessa loppupuolelleen, kohoaa entistä voimakkaampana esille kysymys työväen Internationalen uudelleen luomisesta. Sen yhteydessä on kunkin maan työväestön ratkaistava kysymys siitä, haluavatko olla sitä luomassa *luokkataisteluperiaatteelle* vaiko sellaisten ylimalkaisten paraatikokousten varaan kuin mitä enimmäkseen olivat toisen Internationalen kongressit. Voidakseen asiassa valita harkitun kannan, on Suomen työväen tutustuttava työväenliikkeen kansainväliseen aesmaan. Siinä suhteessa viittaamme Suomen sos.-dem. Nuorisoliiton kustantamaan Robert Grimmin kirjaseen «Zimmerwald ja Kienthal».

Helsingissä $^{1}/_{12}$ 17. *Yrjö Sirola.*

Kolmas kansainvälinen sosialistinen Zimmerwald-kokous.

Pidetty Tukholmassa syysk. 5—12 p. 1917.

Kansainvälisen Sosialistisen Komitean selonteko.

Kokouksen esihistoria ja kokoonkutsuminen.

Venäjän vallankumouksen puhkeaminen asetti kansainväliselle köyhälistölle uusia, vaativia tehtäviä. Yleinen joukkotoiminnan velvollisuus ilmeni kouriintuntuvana: oli liitytttävä Venäjän vallankumoukseen ja seurattava sen esimerkkiä. Se tuli lähimmän ajan tunnukseksi. Venäjän kansan sotaan väsyminen ja rauhantarpeen kohottamana tarvitsi voitokas vallankumousliike toiminnallista tukea kaikilta kansoilta pysyäkseen voitollisena ja voidakseen pakottaa esiin rauhan. Zimmerwald-liikkeen ilmeinen velvollisuus oli määrätä kantansa Venäjän vallankumoukseen nähden. Olihan Venäjällä astuttu ensimäinen askel sillä tiellä, jonka päämääränä on vallankumouksellisen joukkotoiminnan kautta yleisen rauhan saavuttaminen. Jo silloin kun Venäjän vallankumous vielä häiriytymättä ja toivorikkaana vietti ensimäistä suurta riemujuhlaansa, osotti Kansainvälinen Sosialistinen Komitea kaikkien maitten köy-

hälistöllä olevan solidariteettivelvollisuuden Venäjän kansaa kohtaan. K. S. K. selitti, että Venäjän vallankumouksen asia on kaikkien maiden luokkatietoisen köyhälistön asia ja ettei yksityinen kansa voi pakoittaa esiin rauhaa tai aikaansaada tuloksia tuottavaa vallankumouksellista liikettä, jos ei liike jatku edelleen kansainvälisenä köyhälistön yhteistä vihollista, kansainvälistä imperialismia vastaan. K. S. K:n kiertokirje siihen liittyneille puolueille viittaa erikoisesti juuri siihen, että jos eivät kaikkien maitten kansat nouse taisteluun sotaa ja hallituksia vastaan, niin tukahduttaa taantumus Venäjän vallankumouksen ja siinä taimelle nousseen kansojen rauhansiemenen.

Mutta tuollainen yleinen kehoitus ei luonnollisestikaan voinut olla riittävä, varsinkin kun siitä joukkoliikkeestä, joka Venäjän vallankumouksen piti synnyttää kaikissa maissa, ei tullut mitään ja koska S. K:n ennustus siitä kuolemanvaarasta, mikä uhkasi Venäjän vallankumousta, osottautui yhä oikeammaksi. Zimmerwald-puolueiden oli tehtävä yksimielinen päätös jatkaa tätä Venäjän kansan niin kunniakkaasti alottamaa toimintaa. Katsottiin tarkoituksenmukaiseksi kehittää K. S. K:n toimintaa Tukholmasta käsin ja kutsua kokoon kolmas Zimmerwald-kokous Tukholmaan 31 p:ksi toukokuuta. Tämä myös sentähden, että Kansainvälisen Sosialistisen

Toimiston hollantilainen valiokunta oli kutsunut kokoon yleisen kansainvälisen kokouksen ja Kienthal-kokous oli antanut K. S. K:n tehtäväksi «niin pian kuin K. S. T. kutsuu kokouksen kutsua Zimmerwald-puolueiden edustajia neuvottelemaan yhtenäisen kannan määräämisestä». Sillä aikaa oli Työ- ja Sotamiesneuvosto puolestaan myös julaissut kokoonkutsun ja lähettänyt edustajan Zimmerwald-kokoukseen, toivoen että tämä olisi valmistavana kokouksena yleistä varten. Kokous kuitenkin lykättiin.

Toukokuun lopulla pidettiin neuvottelu venäläisten puolueiden internationalistisen osan edustajain ja kahden Pietarissa silloin olleen K. S. K:n jäsenten kesken. Etupäässä keskusteltiin siitä mille kannalle asetutaan Työmiesneuvoston kokoukseen nähden. Neuvoston kutsumaan kokoukseen osaa-ottamista kannattavat olivat sitä mieltä, että koska sen oli kokoonkutsunut vallankumouksellinen yhtymä esittäen rauhantunnuksen «rauha ilman valtauksia ja sotakorvauksia», niin ei sitä ilman muuta saanut pitää samanarvoisena tuon sosialipatrioottien kokoonkutsuman kongressin kanssa ja että osaa-ottamalla voitiin edistää rauhaa. Osaaottamista vastustavat edustajat viittasivat siihen, että kokoonkutsujain politiikka, etenkin sosalistien hallitukseen menemisen ja heidän rauhankysymykseen suhtautumisensa kautta, sai yhä

enemmän sosialipatriotismin leiman. Kienthal-päätöslauselman mukaisesti pitäydyttiin kuitenkin päätöksen teosta ja oli asia jäävä täysilukuisen edustajakokouksen ratkaistavaksi. Kansainvälisen Sosialistisen Komitean tuli riippumatta kaikista muista hankkeista kutsua kokoon kansainvälinen neuvottelukokous, kolmas Zimmerwald-konferenssi. Matkustus- ja passivaikeuksien tähden, ja koska oli harkittava mille kannalle yleiseen kokoukseen nähden asetutaan, piti Zimmerwald-kokouksen kokoontua muutamia päiviä ennen yleistä.

Neuvottelussa, joka tapahtui 3—4 p:nä heinäk. Tukholmassa eri maiden Zimmerwald-liikkeen edustajain kesken, hyväksyttiin yllämainittu päätös yksimielisesti. Sitäpaitsi annettiin K. S. K:n tehtäväksi kutsua kokoon Zimmerwald-kokous syyskuun ensimäisellä puoliskolla, jos yleinen kokous taas lykättäisiin, ja riippumatta siitä, jos passin saantivaikeudet estäisivät joidenkin maiden edustajain henkilökohtaisen osanoton.

Neuvottelukokoukseen Tukholmaan 3 p:nä heinäk. oli kutsuttu ne kolme Sotilas- ja Työmiesneuvoston jäsentä, jotka olivat siellä valmistelemassa Neuvoston kokousta. He selittivät voivansa ottaa osaa neuvotteluihin ainoastaan tiedonsaamis- ja antamistarkoituksessa. Neuvottelut koskivat ainoastaan kysymystä osanotosta työmiesneuvoston kokoukseen. Niiden aikana ilmeni yhä selvem-

min se suuri eroitus, mikä oli kumpaisenkin kokouksen perusteissa. Zimmerwald-liikkeen kannattajat ovat aina pitäneet «linnarauhan» rikkomista pääkohtana taistelussa rauhan puolesta. Neuvoston kokouksen kokoonkutsujat selittivät puolestaan, etteivät he ole asettaneet ehtoja siihen osanotolle ja sen he ovatkin selvästi osottaneet Vanderveldelle, Thomasille ja de Brouckérelle lähetetyssä vastauskirjelmässään.

Heinäk. 9 p:nä kysyivät Työmiesneuvoston edustajat K. S. K:lta, suostuisiko tämä ottamaan osaa Neuvoston kutsuman kokouksen valmisteluihin. Siihen vastasi K. S. K. voivansa ottaa osaa vain sellaisen kokouksen kokoonkutsumiseen, joka tarkoittaisi päävaatimuksen, linnarauhan rikkomisen asiaa, ja ettei K. S. K. yhdy mihinkään yhteiseen kutsuun hollantilais-skandinavialaisen komitean kanssa — johon työmiesneuvoston edustajat silläväliin olivat yhdistyneet — tämän yleisesti tunnetun sosialipatrioottisen luonteen vuoksi.

Työmiesneuvoston edustajain sekä Englannin ja Ranskan enemmistösosialistien ja sosialipatrioottisten ammattiyhdistysjohtajain välisten neuvottelujen tulos antoi vielä paremman, julkisen todistuksen siitä, ettei tuosta yleisestä kokouksesta tule mitään niin kauan kuin asianomaisten maiden hallitukset eivät pidä neuvotteluja molempien leirien

hallitussosialistien välillä suotavina. Tapahtumat ovat todistaneet, ettei Tukholman yl. kokous epäonnistunut ainoastaan passikieltojen surkean ilveilyn takia, vaan ennen kaikkea Englannin ja Ranskan sosialipatriottien kannan vuoksi. Ja se, että tapahtumain kehitys Venäjällä edisti kokouksen tyhjiin raukeamista, on myöskin yhtenä todistuksena siitä, missä tarkoituksessa hallitussosialistit olivat olleet halukkaita myöntymään Venäjän työmiesneuvoston kutsuun.

Kun K. S. K. siihen liittyneine puolueineen kutsui kokoon kolmannen Zimmerwald-kokokouksen 5 p:ksi syysk., oli se luonnollisesti tietoinen siitä, että kokouksesta täytyi jäädä pois eräiden toverien, joilta oli kielletty passi. Mutta se tiesi myös, ettei tällä rajoituksella voinut olla mitään periaatteellista eikä edes poliittista tai käytännöllistä merkitystä, koska ei zimmerwaldilaisten kesken missään maassa ole mitään mielipiteiden erilaisuutta niihin kysymyksiin nähden, jotka ovat etualalla.

Jos Zimmerwaldin lähtökohtana oli se, että köyhälistön kaikissa sotaakäyvissä maissa tulee käydä yhteistä taistelua hallituksiaan vastaan ja kaikkien maitten imperialismia vastaan, niin on se vielä erikoisemmin korostettuna Kienthal-päätöslauselmassa, että köyhälistön suhde sotaan ei voi olla riippuvainen mistään määrätystä sotilaallisesta tai

strategisesta tilanteesta. Venäjän vallankumous ja nuo imperialistisesta sodasta kaikissa maissa johtuneet olosuhteet ovat antaneet tuhatkertaisen todistuksen siitä, että ainoastaan työtätekevän luokan taistelu yllämainitulla perusteella voi tuoda tulokseksi rehellisen ja edistyksellisen taistelun valtauksettoman rauhan puolesta.

Juuri strategis-diplomatisten etujen varteenottaminen sotaakäyvän ryhmäin puolella tuomitsee hallitussosialistien «sovittelurauhan» yritykset täydelliseen voimattomuuteen. Mutta Zimmerwald-puolueiden on vedettävä tosioloihin sovellettuja päätelmiä yhteisesti laaditusta ohjelmasta, jolloin vallitsevat ulkonaiset olosuhteet saattavat tulla huomioon ainoastaan toisarvoisina tekijöinä.

Nojautuen lukuisten järjestöjen lausuntoihin ja kirjoituksiin ovat kolmannen Zimmerwald-kokouksen osanottajat olleet vakuutettuja siitä, että saavat eri maissa olevien hengenheimolaistensa kannatuksen. Näin voidaan nojautua siihen periaatteelliseen yksimielisyyteen, joka vallitsee niihin keinoihin katsoen, joiden avulla proletariaatin taistelua rauhan puolesta on käytävä kaikissa maissa.

Edustus.

Kolmannessa Zimmerwald-kokouksessa olivat edustettuina:

Saksan riippumaton sos.-dem. puolue; *Itävallan* sos.-dem. puolueen oppositsioniryhmä; *Venäjän* sos.-dem. T. P. Keskuskomitea (Bolshevikit); Sos.-dem. T. P. Järjestökomitea ja Menshevikki-internationalistit; *Puolan* sos.-dem. puoluetoimikunta; *Suomen* sos.-dem. puolue; *Rumanian* sos.-dem. puolue; *Sveitsin* sos.-dem. puolue; *Amerikasta* Socialist Propaganda League ja International Brotherhood; *Norjan* sos.-dem. Nuorisoliitto; *Tanskan* sos.-dem. Nuorisoliitto; *Ruotsin* sos.-dem. Nuorisoliitto ja sos.-dem. vasemmistopuelue *K. S. K:sta* kolme edustajaa.

Asiain käsittely.

Päiväjärjestys oli seuraava:

K. S. K:n toimintakertomus.

Grimmin juttu.

Suhtautuminen Työmiesneuvoston kutsumaan kokoukseen.

Taistelu rauhan puolesta ja Zimmerwaldliike eri maissa.

Sitten kun K. S. K:n kertomus oli hyväksytty ja kokous päättänyt yhtyä tutkintokomitean lausuntoon Grimmin jutussa, ryhdyttiin käsittelemään niitä päiväjärjestyksen kohtia, joilla on periaatteellisesti ja taktillisesti suurin merkitys Zimmerwald-liikkeessä, etenkin yleiskatsauksen tekemiseen liikkeestä kaikissa maissa sekä yleisestä tilantees-

ta ja mielialasta työväenluokan keskuudessa. Keskustelu aloitettiin seikkaperäisin ja asiakirjoilla valaistuin selonteoin ja kesti kaksi päivää. Itse peruskysymykseen, nim. tapahtumiin suhtautumiseen nähden oltiin yksimielisiä, niin että se ehdotus, joka oli neuvottelujen tuloksena, hyväksyttiin *yksimielisesti*. Kaikki takeet ovat olemassa siitä, että kaikkien maitten Zimmerwaldin kannattajat ja ryhmät yhtä innokkaasti hyväksyvät ne näkökohdat ja ryhtyvät niihin käytännöllisiin toimenpiteisiin, joita on suunniteltu. Jo se että pääkysymyksessä niin ilman muuta voitiin päästä yksimielisyyteen, osottaa, kuinka vakavasti tosiolot osottavat köyhälistölle sen ainoan tien, jolla se voi saavuttaa rauhan ja kestävän kansainvälisten siteiden uudistamisen. Työläisten niskoilla on jättiläistyö: vapauttaa maailma kansainmurhasta ja tehdä se heidän oman, kaikkien maiden proletaareissa uinuvan *jättiläisvoimansa* kautta. Proletariaatti voi ja sen tulee pelastaa itsensä siitä pilkasta ja kirouksesta, joka sitä uhkaa, jos paavin ja hallitusten välisen pyhän alliansin onnistuisi «lahjoittaa» kansoille tuo niin kauan kaivattu rauha ja senkautta sokeitten kansanjoukkojen silmissä ympäröidä ne taantumukselliset voimat, joiden niskoilla on sodan edesvastuu, «ihmisrakkauden» sädekehällä. Kansojen luottamus paavilliselta, itsevaltaiselta, tai sosialidiplomatiselta taholta

«lahjoitettuun» rauhaan voi ainoastaan loppumattomiin pidentää tätä veristä teurastusta, samalla kuin sellaiseen rauhaan ei vain sisältyisi uusien sotien vaara, eikä se vain vyörittäisi noita suunnattomia sotarasituksia nälkäänäkevien hartioille, kuiviin imettyjen joukkojen niskoille, vaan myöskin vahingoittaisi joukkojen luokkatietoisuutta ja tekisi päivän, jolloin joukkojen olisi tehtävä tiliä sortajainsa ja verenimijäinsä kanssa, uudeksi orjuutuksen ja sorron päiväksi. Ei ainoastaan sota, vaan myös koko työväenliike on käännekohdassa: joko kaikkien maitten kansanjoukkojen rauhan puolesta käytävän luokkataistelun ja uusien poliittisten ja sosialisten taistelujen kautta sosialismiin tai sitten välinpitämättömyyden ja alistumisen kautta, ihmisoikeuksiensa valvomattomuuden kautta yhä jatkuviin verenvuodatuksiin, kovennettuun orjuuteen, luokkaherruusvallan lujittamiseen, militarismiin, raha- ja valtaetuoikeuksiin.

Koska juuri tähän nähden vallitsi täydellinen yksimielisyys, niin jäivät kaikki muut mielipiteitten eroavaisuudet vähäpätöisiksi. Sentähden voidaan liioittelematta sanoa, että zimmerwaldilaisten Tukholman kokous merkitsee askelta eteenpäin mikäli ylipäänsä kongressit ja konferenssit voivat merkitä askelta eteenpäin toimintaa kohti. Mitä kansat onnettomuudekseen eivät tähän asti ole voineet toteuttaa, mitä hallitussosialistit eivät

ole voineet tai tahtoneet saavuttaa, kun ovat hallitustensa kätyreitä, sen on luokkatietoinen köyhälistö valtaava kansainvälisen lipun alla taistellen.

Mitä tulee Neuvoston kongressiin suhtautumiseen, niin sitä koskeva keskustelu oli kokonaan yleispoliittista ja taktillista laatua ja sulautui yhteen pääkysymyksen, proletaarisen rauhan ja Zimmerwald-liikkeen kanssa. Koska Tukholman konferenssi oli mennyt myttyyn, niin ei tarvinnut lähemmin neuvotella siitä, miten siihen mahdollisesti suhtauduttaisiin. Kun kysymystä tästä huolimatta sittenkin käsiteltiin, niin johtui se siitä, että hollantilais-venäläisen komitean kokoonkutsumaan konferenssiin osanottamista vastustavat edustajat katsoivat kysymyksen olevan periaatteellisluontoisen, ja sen käsittelyn välttämättömän, vaikkapa ei neuvottelun tulos saisikaan käytännöllistä merkitystä. Onhan kysymyksessä saada proletariaatti käsittämään, minkä vuoksi Tukholman yl. kokous epäonnistui, tuo kokous, joka kaikissa tapauksissa ainoastaan olisi voinut edistää joukkojen eksyttämistä eri maiden sosialipatrioottien välisen yksityisrauhapuuhan ilvenäytelmän kautta. Ne puoluetoverit, jotka olivat sitä mieltä, ettei osanottoa yleiseen konferenssiin olisi ihan ilman muuta hylättävä, katsoivat kysymystä puhtaasti taktilliselta näkökannalta: ei pitäisi jättää käyttä-

mättä tilaisuutta saada kansainväliseltä puhujalavalta heittää oman maansa sosialipatriootteja vastaan syytökset, joita kotona sotasensuurin vuoksi ei oltu saatu sanoa.

Mutta kun ei ollut, kuten sanottu, kysymystä päätöksen tekemisestä, niin käsiteltiin asia määriteltäessä yleistä kantaa sosialipatriotismiin, josta keskusteltiin pääkysymyksen yhteydessä. Tätä ennen esitettiin selostukset Zimmerwald-liikkeestä ja köyhälistön rauhantoiminnasta eri maissa ja näitä täydensivät edustajain kirjalliset tiedonannot niistä maista, joiden edustajat passikiellon vuoksi eivät olleet voineet saapua. Poikkeuksetta selvisi niistä, että kaikkialla eivät ainoastaan sodan luomat ulkokohtaiset, objektiviset olosuhteet, vaan myöskin subjektivinen mieliala suuressa osassa työläisjoukkoja viittaa varsin merkittävän kiihtymisen olemassaoloon kaikissa sotaa käyvissä maissa. Kaikkialla on esiintynyt yksityisiä joukkoliikkeitä, jotka eivät ainoastaan todista sotaan väsymistä ja nälkää, vaan myöskin joukkojen tietoisuutta siitä, että yksinomaan tarmokkaan luokkataistelun kautta voidaan tehdä loppu sodasta. Huolimatta taantumuksen raivosta ja sensuurista, huolimatta kokoontumisvapauden ja yhteiskunnallisen lainsäädännön tukahuttamisesta, huolimatta siitä, että niin monta hallitussosialistia ja ammattiyhdistysjohtajaa on asettunut kokonaan halli-

tustensa palvelukseen ja kuuluvat linnarauhan ja sodanjatkamisen innokkaimpiin esitaistelijoihin, osoittavat joukot taloudellisten ja yleisten vastalauselakkojen kautta, etteivät he enää vastarintaa tekemättä tahdo palvella kansojenmurhaamista, kapitalismia. Mutta tämä eristetty toiminta kadottaa, huolimatta siihen osaaottavien työmiesten uhrautumisen halusta, merkitystään sen kautta että sensuurin ja muiden väkivaltaisten toimenpiteitten kautta on onnistuttu erottamaan köyhälistöt niin toisistaan, että toisen ryhmän esiintyminen joko ei tule ollenkaan tai liian myöhään tulee toisen tietoon.

Vilkas keskustelu syntyi Venäjän tapahtumista eikä ainoastaan sentähden, että Venäjän eri suuntien edustajat ottivat osaa, vaan myöskin senvuoksi, että ne koskevat olosuhteita, jotka ovat sosialistiselle internatsionalelle ja Europan kansoille mitä merkitsevimmät. Mitä opetuksia antaa Venäjän vallankumous, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet sen tappioon, miten on niitä puolueita ja niiden jäseniä arvosteltava, jotka ovat tunnustaneet Zimmerwaldin tunnuslauseen: rauha ilman valtauksia ja sotakorvauksia, mutta sitten yhä enemmän joutuneet liittolaisimperialismin kynsiin ja ryhtyneet taantumuksellisiin ja hyljättäviin taistelukeinoihin?

Sitten kun kaikkien maitten edustajat olivat lausuneet mielipiteensä sekä asemasta eri

maissa että Tukholman konferenssista ja köyhälistön rauhantaistelusta, valittiin komitea, jonka päätöslauselmaehdotuksen konferenssi *yksimielisesti* hyväksyi.

Asian käsittelyn alussa saapui solidariteettiselityksiä ja onnentoivotuksia niiltä tovereilta ja järjestöiltä, jotka passikiellon vuoksi eivät olleet voineet saapua Tukholmaan m.m. Ranskan zimmerwaldilaisilta, Clara Zetkiniltä, Hollannista y.m. Ja kokouksen loputtua tuli useita sellaisia tervehdyksiä.

Kokouksen osanottajat lähettivät lämpimän veljestervehdyksen sankarillisille, rohkeille taistelijoille Friedrich Adlerille, Karl Liebknechtille, Klara Zetkinille, Rosa Luxemburgille ja kaikille muille Internatsionalen esitaistelijoille, jotka eri hallitusten vainoamina taistelevat kansainvälisen sosialismin puolesta.

Tovereille Leninille, Trotskille, Sinowjeville, Kollontaylle ja Rakowskille lähetettiin sähkösanoma, jossa tuomittiin mitä jyrkimmin heitä vastaan käyty häväistystaistelu.

K. S. K:n jäsenet Höglund, Nerman ja Carleson, jotka heinäkuussa valittiin väliaikaisesti, valittiin nyt yksimielisesti vakinaisiksi Kansainvälisen Sosialistisen Komitean jäseniksi. Sen sihteeriksi valittiin toveri Angelica Balabanoff.

Kokouksen osanottajat erosivat tietoisina siitä, että Zimmerwald-päätöksen tiellä oli

otettu merkitsevä askel eteenpäin. Ne olosuhteet, joissa kokous pidettiin samoinkuin osanottajain persoonallinen esiintyminen ja keskustelujen luonne oikeuttaa toivomaan, että kolmas Zimmerwald-kokous on ollut *toiminnan* kokous. Jos luokkatietoinen köyhälistö kaikissa maissa katsoo velvollisuudekseen omaksua kokouksen päätökset, niin silloin ei sentään ole aivan turhaan odotettu rauhansanomaa Tukholmasta, huolimatta yleisen Tukholman konferenssin epäonnistumisesta, konferenssin, joka on nostanut niin paljon melua ja herättänyt sekä särkenyt niin monta toivetta...

Rauhan tunnussana Tukholmasta.

Kaikkien maiden köyhälistölle!

Neljännen sotatalven kauhuja kohti painuvat vastustuskyvyttöminä kansat. Miljoonia miehiä on murhattu, miljoonia ruhjottu raajarikoiksi; yhä uusia miljoonia ajetaan joka päivä teurastettaviksi. Nälkä ja kurjuus murjovat kotona olevia, miehiä, naisia ja lapsia. Eikä näin tapahdu vain sotaakäyvissä maissa, vaan puolueettomissakin. Kansat tuhoavat itseään kapitalistisen valta- ja riistokilpailun kynsissä.

Näiden kauhujen ja tuskien keskeltä kohoaa yhä voimakkaampana kärsivien kansojen huuto: antakaa rauha, lopettakaa kansojen murhaaminen! Mutta eipä vieläkään koita rauhan aamu. Tosin kummankin leirin vallanpitäjät, sotaan väsyneitten kansojensa ahdistamina, ilmoittavat haluavansa rauhaa, mutta näiden juhlallisten rauhanhalunvakuutusten takaa kuultaa yhä tyydyttämätön himo saada vastustajansa murskatuksi, halu kahmia käsiinsä uusia valtausalueita ja riistotilaisuuksia.

Kaikkia kapitalistisia hallituksia kauhistuttaa aatos, että niiden täytyisi tappotantereelta palata saaliitta, niskoillaan vain miljardivelat ja miljonien leskien ja orpojen kiroukset. Vavisten odottavat ne rauhan päi-

vää, josta on tuleva tilinteon päivä. Sen takia eivät ne halua neuvotella rauhasta, niin kauan kuin niillä on hitunenkin voimaa ja niitä houkuttelee vähäisinkin voiton toive.

Yhtä toivottomat ovat hallitussosialistien puuhaaman, n. s. sovittelurauhan hommat. He ovat luvanneet köyhälistölle ratkaisevasti edistää rauhan asiaa Tukholmassa. Mutta kummankin valtaryhmän hallitussosialistien välillä on ylipääsemätön kuilu; ovathan he vain hallitustensa kätyreitä. Heidän renginpalveluksensa «linnarauhan» ylläpitämiseksi ja heidän politiikkansa imperialististen sotapyyteiden kannattamiseksi ovat heiltä riistäneet köyhälistön etujen ajamisessa tarpeellisen vallankumouksellisen taistelutarmon. Taisteluun halukkaat ja kykenevät ovat vain köyhälistöjoukot, jotka ovat pysyneet uskollisina sosialistisille ihanteilleen tai jotka jälleen punaisen lippunsa ympärille kokoontuvat. Yhteiset käsitykset ja yhteisten etujen tietoisuus liittävät mieleltään kansainväliset proletaarit yhdeksi kokonaisuudeksi, joka vastustamattomasti etenee yhteistä päämäärää kohti. Ja tapahtumain nopea kehitys vaatien kiirehtaa tätä joukkoa pikaisesti pyrkimään suuren elämäntehtävänsä toteuttamiseen.

Vain sosialistisen köyhälistön päättävän joukkotaistelun kautta saatu rauha voi pysyvästi ehkäistä kansojen teurastuksen uu-

siintumasta. Kapitalistinen rauha, millainen olisikaan, johtaisi vain siihen, että joka maassa vyörytettäisiin määrättömäin sotavelkain taakka työväenjoukkojen niskoille. Köyhälistö on vuosikausia ruokkinut sodan hirviötä poikiensa verellä, kaikkien miesten ja naisten elinvoimilla. Riistäjäin joukkio on helposti saaduilla sotavoitoillaan lisännyt verenimijävoimiaan. Kapitalistinen rauha riistäisi köyhälistöltä sen oikeuksien valvomisvoimaa, mutta helpottaisi kapitalisteille kansojen voiman imemistä. Pysyvän rauhan aikaansaamisen ehtoja on vielä kaikkien maiden perinpohjainen kansanvaltaistuttaminen ja rahamassin etuoikeuksien hävittäminen.

Vankimpana takeena mailmansodan uudistumista vastaan on vain sosialisen tasavallan toteuttaminen.

Kansainvälisen köyhälistön taistelun jouduttamiseen kehottavat myös Venäjän olot. Venäjän vapaustaistelijat astuivat tsaarivallan kukistumisen kautta suuremmoisessa vallankumouksessaan ensimäisen lupaavan askeleen eteenpäin rauhantaistelun ja kansojen vapautuksen tiellä. Mutta mailmansodassa ei yhden maan köyhälistö voi eristettynä ollen rauhaa esille pakottaa. Tähän mennessä eivät muiden maiden köyhälistöjoukot ole seuranneet venäläisiä veljiään vapautuksen tiellä. Mikä seikka on ollut vaikuttamassa siihenkin, että taantumus Venä-

jällä voi kohottaa uhkaavasti päätään. Kansainvälinen köyhälistön joukkotaistelu rauhan hyväksi merkitsee samalla Venäjän vallankumouksen pelastamista.

Köyhälistön yksityisliikehtimisiä on kyllä ollut, milloin siellä, milloin täällä. Työmiehet ja työläisnaiset ovat kaikista vainoista huolimatta kohottaneet kaduilla äänensä vaatien leipää, rauhaa ja vapautta. Työväenjoukot, jotka ovat sotakapitalismin orjia, käyvät proletaarista taisteluaan tehden lakkoja turvatakseen alkeellisimpia ihmisoikeuksiaan. Ne ovat ryhtyneet näihin lakkoihin, vaikka hallitussosialistiset ammattiyhdistys- ja puoluejohtajat ovat uhranneet yhdistymisvapaudenkin. Nämät seikat eivät ole vain eri maiden proletarien sotaan väsymisen merkkejä, vaan osottavat ne samalla sen tietoisuuden leviävän, että vain proletaariset taistelutavat voivat tuoda rauhan.

Mutta sellaisten yksityisliikehtimisien kautta, joista toisten maiden proletaarit joko eivät saa mitään tietoa tai saavat ne myöhään, ei kaihottua päämäärää voida saavuttaa. On lyönyt hetki, jolloin on alettava suuri yhteinen taistelu kaikissa maissa rauhan aikaansaamiseksi ja kansain vapauttamiseksi. Se on tapahtuva sosialistisen köyhälistön toimesta. Ja keinona on yleinen *kansainvälinen suurlakko.*

Tämä taisteluun kutsu on tarkotettu jokaisen maan työväestölle. Sen oma kohtalo on erottamattomasti kytkeytynyt mailman köyhälistön kohtaloon. Jonkun maan työväestö, joka erottautuu yhteisestä taistelusta tai vieläpä iskee selkäpuolelta sen kimppuun, on osaltaan rauhaa tyhjäksi tekemässä sekä sotaa ja kansojen nylkemistä jatkamassa; ja se tuhoaa oman tulevaisuutensa. Se kavaltaa ihmiskunnan yhteisen asian.

Niin ei saa tapahtua.

Kaikkien kansain työläiset. Mitä raskain velvollisuus on hartioillanne, mutta teitä kutsuu mitä ylevin tarkotusperä, ihmiskunnan lopullinen vapauttaminen.

Työmiehet ja työläisnaiset! Toimikaa köyhälistön kansainvälisen joukkoliikkeen hyväksi joka pajassa, missä työ jyskää, joka majassa, missä hätä huutaa! Taistelu on oleva pitkä ja vaikea. Vallitsevat luokat eivät ensi iskusta väisty, saati sitten autau. Mitä vaikeampi on taistelu, sitä päättävämmin on sitä käytävä! Nyt täytyy taistellen voittaa, sillä kauemmin vastaanpanematta alistuen joutuu köyhälistö tuhon omaksi.

Eläköön kansainvälinen joukkoliike sotaa vastaan!

Eläköön sosialistinen rauha!

Kaikille Kansainväliseen Sosialistiseen Komisiooniin yhtyneille puolueille ja järjestöille!

Toverit!

Teknillis-valtiollista laatua olevat esteet, jotka nyt niin suuresti vaikeuttavat liikeyhteyttä eri maiden kesken, ovat estäneet meitä aikaisemmin julkaisemasta kolmannen Zimmerwald-kokouksen hyväksymää julistusta. Mutta oli tärkeätä hankkia muodollinenkin suostumus niiltä puolueilta, joiden valtiollisesta ja siveellisestä kannatuksesta olimme edeltäkäsin varmat, missä vakaumuksessa julistus myös laadittiin. Mutta tapaukset ovat menneet edellemme: jo ennen kuin kaino Zimmerwald-julistuksemme valmistui, ovat sotaakäyvien maiden köyhälistöläiset äkillisten, järjestymättömäin vastalauseiden ja lakkojen kautta, kuten Turinissa Italiassa on ilmennyt, tai yksilöllisen marttyyriyden ja sankaruuden kautta, niin kuin Saksan laivastossa, osottanut vertavuotavalle ihmiskunnalle, että ne voivat taistella ja kuolla rauhan puolesta. Rauhan saavuttamisen tienä ja keinona on yksinomaan joukkojen taistelu joukkoteurastusta, joukkokurjuutta vastaan.

Zimmerwald-puolueet ovat aina selittäneet, että eivät ne, ei mikään laitos, ei mikään kongressi eikä julistus voi vapauttaa työ-

väenluokkaa, vaan että joukkojen, noiden kärsivien, riistettyjen, kaiken tuottajain ja nyt sekä tuotteitansa että elämäänsä tuhoamaan tuomittujen joukkojen täytyy vapauttaa itsensä ja ihmiskunta, mutta ovat Zimmerwald-puolueet aina, jo silloinkin kun olivat eristettyinä, pilkan ja häväistyksen alaisina, pitäneet velvollisuutenaan osottaa joukoille se tie, jota niiden on kuljettava.

Kaiken tämän huomioon ottaen ei sillä seikalla, että julistuksemme vasta nyt julaistaan ja että se jo ennen on julki saatettu Venäjällä ja Suomessa, ole suurtakaan merkitystä; eihän tässä ole puhetta mistään määrätystä toimenpiteestä määräaikaan. Ja mitä kansanjoukoille eivät ole opettaneet ne kuulumattomat kärsimykset sekä kohtalot, jotka ihmiskuntaa odottavat, jos ei joukkotahdon ja joukkoliikkeiden kautta sotaa saada loppumaan, sen on niille, varsinkin viime kuukausina, selkeästi ja epäämättömästi osottanut kaikkien niiden rauhanasiaa koskevien selitysten ja yritysten valheellisuus ja voimattomuus, joissa on uskoteltu rauhankysymystä voitavan ratkaista muutoin kuin luokkataistelulla. — Kaikki nämä selitykset ja yritykset tukevat Zimmerwaldilaisten peruskatsomusta, sitä että hallitukset eivät tule vapaaehtoisesti solmiamaan rauhaa, ja jos ne joutuvat sen pakosta tekemään kansojen täydellisen uupumuksen takia, niin tulee siitä

heikoille ja pienille kansoille sekä kaikkien kansojen köyhälistölle epäedullinen rauha.

Kaikkien sotaakäyvien maiden valtiomiehet ovat kansojen yhä kasvavan rauhantahdon takia pakotetut selittelemään, että niiden edustamat hallitukset tahtovat rauhaa, jopa ne siitä syystä puhuvat «kansojen rauhastakin» sekä «aseitten riisumisesta» j. n. e., mutta visusti ne varovat sanomasta sanaakaan todellisista sotatarkotuksistaan. Tämä selviää Saksan valtiokanslerin ja Itävallan ulkoministerin, kuten myös Asquitin ja Lloyd Georgen, Wilsonin ja Ribot'n, Bosellin, Tereschenkon y. m. puheista — minkä nimisiä lienevätkin.

Eivätpä ole paljoa paremmat sosialidiplomaattien rauhanpuuhatkaan. Sen jälkeen kuin Tukholman kongressi lopullisesti meni myttyyn, ilmoitti Hollantilais-skandinavialainen komitea odottavalle ihmiskunnalle ohjelmansa, joka yrittää sovitella eri hallitusten sotatarkotusten kesken. Se millä tavoin tuo ohjelma on vastaanotettu, asettaa sen oikeaan valoonsa: eri tahoilta, missä on katsottu tuossa sotasaaliin jaossa jäädyn takapajulle, on pantu vastalauseita.

Niin päättyivät siis hallitussosialistien rauhanpuuhat . . .

Venäjän ent. Neuvoston rauhanohjelman ottivat Venäjän ja liittolaisten hallitukset halveksuen ja pilkaten vastaan. Sen kompro-

missipolitiikan kautta, mitä tuon Neuvoston edustajat jatkuvasti ovat noudattaneet, riistivät he itseltään kaiken vaikutusvallan mainittuihin hallituksiin nähden, samalla kuin se samainen politiikka esti heitä Venäjän köyhälistöjoukkojen nimessä vetoamasta muiden kansojen köyhälistöön näiden luokkaliikkeen aikaansaamiseksi.

Mitä odotti nyt nälkää näkevä, verta vuotava köyhälistö?

Kas, juuri silloin nousi Venäjän kansa toisen kerran ojentaen veljellisen, pelastavan kätensä kaikkien maiden köyhälistölle. Parhaat pojat, koti ja kontu, leipä ja veri on Venäjän kansalta riistetty. Saman porvariston katalasti kavaltamina, jolle ne sankaruudellaan ja verellään vasta äsken olivat valtiollisen vapauden valloittaneet, petettyinä ja paljaiksi riistettyinäkin olivat Venäjän työtä tekevät kansanjoukot säilyttäneet *yhden* uskon ja luottamuksen, jonka puolesta kannatti elää, taistella ja kuolla: *luottamuksen kansainväliseen köyhälistöön, uskon kansojen vapauttajaan, sosialismiin.*

Häväistynä ja kaikilta puolin uhattunakin valtaa Venäjän kansa vallan käsiinsä esittääkseen kansoille rauhan sanoman. Ilman salaista diplomatiaa ja ilman imperialistisia konikauppoja, kun välirauha kaikilla rintamilla on saatu aikaan, on ensi kerran puhuttava rauhasta, keskusteltava sen ehdoista.

Kerran on hallitusten, jotka eivät nytkään haluaisi astua rauhan polulle, kuitenkin tinkimättä käytävä tilille katkeroituneiden joukkojen edessä. Siksipä ne köyhälistön ryhmät, jotka eivät tälläkään kertaa ryhdy tukemaan Venäjän kansan rauhanpyrkimyksiä, ottavat historian lahjomattoman tuomioistuimen edessä kantaakseen raskaan vastuun.

Toverit! Köyhälistöläiset! Seitsemänkymmentä vuotta sitten kaikui köyhälistön luokkataistelun tienraivaajain kokoava, kehoittava kutsu. Se oli kirjotettu tehtaissa nyljettyjen sukupolvien hiellä. Nyt kirjottaa sen *kuoleman* kanssa kamppaileva *elämä* köyhälistön sukupolvien *verellä,* sillä verellä joka pian kolme ja puoli vuotta keskeymättä on vuotanut.

Kaikkien maiden köyhälistö, liittykää yhteen!

Tukholmassa 10 p. marrask. 1917.

Kansainvälinen Sosialistinen Komisioni.

Zimmerwald Venäjän vallankumouksesta.

Kansainvälisen Sosialistisen Komissionin tiedonanto marraskuulla.

Jo Venäjän ensimäisen vallankumouksen puhkeamisesta saakka ovat viittaukset siihen, miten läheisesti Venäjän vallankumouksen kohtalo on sidottu joukkojen suhteeseen kaikissa maissa, niiden välittömän astumisen kanssa taisteluun rauhan puolesta tullut Zimmerwaldin johtavaksi vaikutteeksi. Olisi häpeällisen köyhyydentodistuksen antamista työväenluokalle, jos hetkeksikään myönnettäisiin, että länsi-europalaiset joukot voisivat tyytyä ainoastaan syrjästäkatsojan osaan, ollen huomioon ottamatta sen, että Venäjän vallankumous yksinään ei pysty pakoittamaan maailman imperialismia rauhaan. Länsi-europpalaiset joukot ja niiden johtajat saattaisivat itsensä poliittisesti ja siveellisesti auttamattoman huonoon valoon, allekirjoittaisivat oman kuolemantuomionsa, jos tyytyisivät syrjästäkatsojan osaan. Se olisi pahempaa kuin kavallus. Huolimatta kaikesta siitä, mitä on tapahtunut jälkeen vuoden 1914 elokuun, huolimatta siitä passiivisuudesta ja rajattomasta alistumisesta, jota joukot ovat osoittaneet, nousee jokainen sosialidemokraatti jo sitä ajatustakin vastaan, ettei edes nyt, tänä kohtalokkaana hetkenä, kun on ky-

symyksessä jokaisen yksityisen työläisen elämä ja luokkakunnia ja samalla koko työväenluokan menestys ja kunnia, proletariaatti tekisi mitä suurimpia ponnistuksia täyttääkseen solidarisuusvelvollisuutensa ei ainoastaan Venäjän kansaa, vaan myöskin itseään ja joukkoja kohtaan kaikissa maissa. Rauhanehtojen määrittelemisen kautta on luokkatietoinen Venäjän kansa antanut työväenliikkeen perusaatteiden kansainväliselle osalle vielä konkreettisemman sisällön. Se, joka muissa maissa tarkoittaa totta rauhalla, hänen täytyy antaa sanaa seurata rauhantoiminnan — mutta toiminta perustuu ainoastaan suoraan tekoon, kaikkien sotaakäyvien hallitusten painostamiseen myöntävän vastauksen saamiseksi Venäjältä tulevaan rauhanehdotukseen. Venäjän vallankumouksellinen hallitus, joka käy edellä esimerkkiä antaen, on pannut kaikki hallitukset todelliselle, ratkaisevalle koetteelle: riippuuko sota valtauksista ja sotakorvauksista, vai onko hallitusten rauhanhalu vakavasti tarkotettu? Ja vastaus, jota koko sodan rääkkäämä maailma odottaa, ei saa viipyä kauan — se on surullisen ja kohtalokkaan hetken traagillinen käsky. Sen vuoksi ei sitä saa lykätä, jos ei tahdota laiminlyödä ainoata, ehkä viimeistä, tilaisuutta hankkia sodan näännyttämille kansoille mahdollisuutta suojella itseään lopulliselta häviöltä ja vielä pelastaa useita miljoonia ihmisolentoja nel-

jännen sotatalven helvetistä. Nyt on suurin vastuu länsi-europalaisilla kansoilla. Jättiläis-painollaan on Venäjän työväenluokka vapauttanut itsensä siitä johdosta, joka verisen hyökkäyksen kautta häpäisi Venäjän vallankumouksen ja kavalti ne, jotka olivat taistelleet tämän vallankumouksen puolesta. Nyt on Venäjän kansa teoillaan osoittanut, ettei se ainoastaan ravista päältään hyökkäyksen häpeää, vaan ei ylipäänsä aio käydä sotaa enää, että se on valmis taistelemaan ja kuolemaankin sodan loppumisen puolesta. Ja se, että käänne on tapahtunut niin nopeasti ja radikaalisesti, merkitsee samalla voimakkuutta Venäjän kansan rauhankaipuun. Se tietää myös sosialistisen työmies- ja talonpoikaishallituksen nyt tekevän totta rauhasta.

Rauha tunnuslauseenaan on uusi työmiesneuvosto vallannut hallitusvallan, rauha tunnuslauseenaan liittyvät siihen myöskin ne sotavoimat — niiden joukossa kasakatkin — joihin rauhan ja sosialistien viholliset laskunsa perustavat toisen vallankumouksen yrittäessään kukistaa. Vallanhaltijoina ollen voivat kylläkin Venäjän sosialistit, työmiehet, talonpojat ja sotilaat saada aikaan pikaisen rauhan ilman valtauksia — sen ovat nuo ensimäisen vallankumouskauden seitsemän kuukautta kylliksi osoittaneet; mutta — ja tässä alkaa tuo surullinen kiertokulku — he voivat ylläpitää valtaansa ainoastaan sikäli kuin

muut sotaakäyvät maat tunnustavat heidät vastaanottamalla rauhan ehdotuksen. Tekevätkö hallitukset tämän, se riippuu yksinomaan siitä, harjottavako joukot ja niiden poliittiset ja ammatilliset johtajat vastaavaa painostusta hallituksiinsa. Jos joukot myöntyvät hallituksien julistukseen, että on muka odotettava siksi kuin valta Venäjällä on tullut «yleisesti tunnustetuksi», niin silloin joukot auttamattomasti pettävät Venäjän vallankumouksen ja yleisen maailmanrauhan asian. Jos kaikkien maitten proletariaatti ei auta venäläisiä joukkoja saattamaan loppuun vaikeata taisteluaan, niin silloin on demokraattisen rauhan mahdollisuus mennyttä. Tieto siitä, että Saksan rippumattomat sosialistit ovat järjestäneet mielenosotuksia, on epäilemättä suuresti auttanut uuden työmiesneuvoston vallan lujittamista, vallan, joka ei ainoastaan tarvitse lukumäärältään suurta voimaa torjuakseen kaikki vaarat, vaan ennen kaikkea sisäistä voimaa, luottamusta, toivoa ja tietoisuutta siitä, ettei heitä jätetä pulaan. Tätä apua tulee venäläisten taistelijain lakkaamatta saada sellaisten tiedonantojen kautta kuin esim. tieto Saksan riippumattomista sosialidemokraateista.

Enemmän kuin koskaan ennen kääntävät venäläiset joukot näinä päivinä vavisten ja toivoen katseensa länteen päin.

Vallankumousliikkeen painostamina ovat

Venäjän omistavat luokat ja niiden apurit muodostaneet taantumuksellisen koplan. Vaikka tietävät, että Venäjä on sodan näännyttämä, tahtovat he, asettaen maan mitä suurimpaan vaaraan, rauhanneuvotteluja lykkäämällä tuhota sen voiman, joka voi tuoda mukanaan rauhan, tuhota työtätekevien joukkojen vallan, ja he heittävät jo toiverikkaita silmäyksiään etelään. Sieltä pitäisi Kaledin—Kerenskin kannattajain tuoda uhatulle imperialistiselle sodalle ja yksityisomaisuudelle apunsa tukahuttaakseen vallankumouksen ja siten tehdäkseen tyhjiksi pikaisen kansojen rauhan mahdollisuuden, kidutettujen kansanjoukkojen ja koko ihmiskunnan sodan helvetistä vapauttamisen mahdollisuuden.

Kumpi apu tulee ensin? Nouseeko kauan kaivattu proletaarinen valo myöskin lännestä?

Suomen kysymys kolmannessa Zimmerwald-internationalen kokouksessa.

Keskusteltaessa luokkataistelutilanteesta ja sotaan suhtautumisesta eri maissa lausui Yrjö Sirola:

Toverit!

En olisi rohjennut ottaa kokouksen kallista aikaa huomionne kiinnittämiseksi Suomen erikoiskysymykseen, koska tiedän että «zimmerwaldin» pääpyrkimyksen, kansojen sotaa vastaan käytävän taistelun rinnalla on Europan kartan uudestimaalaaminen myöhempi murhe. Myös voi pienen Suomen köyhälistö verrattain vähässä määrin vaikuttaa sodan lopettamiseen. Mutta kun Suomen asiaan tällä hetkellä kytkeytyy joukko kysymyksiä, joilla mielestäni on kansainvälistä mielenkiintoa ja kantavuutta, ja kun luokkataistelutilanteeseen maassamme suuresti vaikuttaa yleinen poliittinen asema, haluaisin asian lyhyesti esitellä. — Huomautan samalla, että zimmerwaldin Kansainvälisen Sosialistisen Komitean tiedonannoissa on lyhyesti selosteltu maamme poliittisen tilanteen pääkohdat, ja voinee puolueemme toivottavasti piakkoin laajemminkin esittää asiansa.

Ensiksi siis *Suomen suhde sotaan.* Maammehan on siinä omituisessa asemassa, että se valtio-oikeudellisesti kuuluen sotaakäyvään

valtakuntaan kuitenkaan ei suorita asevelvollisuutta sen perustuslaki-ristiriidan takia, joka pari vuosikymmentä on vallinnut Venäjän hallituksen yrittäessä tunkea meille laitonta asevelvollisuutta lakkauttamansa Suomen sotaväen tilalle, siinä kuitenkaan onnistumatta, mutta sen sijaan kiskoen laittomia sotilasmaksuja kansaltamme.

Taustana nykyiselle tilanteelle on Venäjän imperialistisen porvariston avulla toimeenpantu v:n 1910 valtiokaappaus, jota voisimme nimittää *Suomen uudestivallotukseksi,* ja jota kukaan Suomessa ei ole tunnustanut. Sitä seurasi sodan aikana tilanne, joka ei ollut muuta kuin valtauksen alaisuutta kaikkine sitä seuraavine oikeudenloukkauksineen ja toiminnanrajoituksineen. Seurauksena olikin, että miltei koko Suomen kansa on sodan ajan ollut mieleltään epälojaalinen valtakuntaa kohtaan, poikkeuksena ehkä jotkut sotahankinnoista hyötyneet kapitalistipiirit. Eikä suomalaisten mieliala ole suinkaan ollut tuntematon tsaarin hallitukselle. Erinäisiä suomalaisryhmiä on myös sotatilanne, kuten lienee tunnettu, houkutellut salahankkeisiin Saksan hallituspiirien kanssa, ja Saksassa on syntynyt kokonainen kirjallisuus, joka selittelee, mitä etuja olisi viralliselle Saksalle Suomen «vapauttamisesta», jopa oikein «Suur-Suomen» luomisesta. — Köyhälistön keskuudessa Suomessa eli kuitenkin tietoisuus siitä, että

ratkaisu oli tuleva Venäjän vallankumouksen mukana, jota odotimme sodan loppuselvityksen yhteydessä.

Mutta *vallankumous tulikin* ennen. Ja se toi uusia ratkaistavia kysymyksiä. Onhan meitä vastaan lausuttu syytös, että olemme tuottaneet *vaikeuksia ja vahinkoa Venäjän vallankumoukselle* heittämällä esille itsenäisyyskysymyksen ja siten antamalla merkin niihin keskipakoisiin ja separatistisiin pyrkimyksiin, joista eräs venäläinen arvoisa toveri täällä mainitsi vallankumousvoimia hajoittavina tekijöinä. Tätä kysymystä täytyy minun vähän kosketella, koska se on synnyttänyt erimielisyyttä, jopa syvää vastakohtaisuuttakin puolueemme ja erinäisten Venäjän sosialististenkin ryhmäin välillä. Ja myönnettäköön, että tässä kysymyksessä on tehty virheitä molemmin puolin. Meidän puolelamme olisi kai ollut asiallisinta heti alun pitäen julistaa Suomen eduskunta, joka on yleisillä vaaleilla valittu, maamme asioihin nähden Perustavaksi Kansalliskokoukseksi ja vaatia se sellaiseksi tunnustettavaksi. Myös olisi ehkä ollut vielä tarmokkaammin osotettava venäläisille tovereille, mistä oli kysymys. Mutta meidän puolelta oltiin liian lojaalisia Väliaikaista Hallitusta kohtaan ja tyydyttiin kainoon hallitusvallan väliaikaiseen siirtämisvaatimukseen. Vasta kun sekin vaatimaton pyrkimys kohtasi odottamatonta vas-

tarintaa, oltiin Suomen puolella pakotetut huomauttamaan, että itsensä vallankumoushallituksen omain julistusten perusteella kuuluisi Suomenkin kansalle täysi itsemääräämisoikeus — jota myös aiomme viimeistään sodan lopussa vaatia.

Kesäkuulla tuli sitten kompromissiehdotus uudistetun Väliaikaisen Hallituksen puolelta, mutta oli se kansanvaltaiselta kannalta katsoen vallan riittämätön. Kesäkuulla hyväksyi puolueemme lausunnon, jossa vaadittiin Suomen vapauttamista Venäjän porvariston holhouksesta. Samassa kuussa pidetyn Työväen- ja Sotilasneuvostojen kongressin päätös lupasi ainakin Venäjän demokratian puolesta meille itsemääräämisoikeuden, täydellisenä myöhemmin ja välittömästi kolme tärkeätä sisäisen autonomian periaatetta, joita myös puoluekokouksemme oli erikoisesti vaatinut. Ne olivat eduskunnalle suomalaisten lakien voimaansaattamis-oikeus, oikeus omin päin hoitaa maan valtiotaloutta ja itse asettaa toimeenpaneva hallituselin.

Tähän päätökseen viitaten ja samalla nojaten maan valtio-oikeudelliseen oikeuteen julistikin Suomen eduskunta voimaan *heinäkuun 18 p:n lain.* Sitä seikkaa, että tuo julistaminen sattui samaan aikaan Pietarissa syntyneiden mielenosotusten kanssa — joista tässä kokouksessakin on niin paljon puhuttu — on antanut aiheen syytteeseen, että edus-

kuntamme enemmistö, s.o. puolueemme, yritti niiden mielenosotusten nojalla «keinotella». Tämän johdosta riittää, kun huomautan, että asia oli toisessa lukemisessa päätetty ja suomalaisten puolesta valmis jo sitä ennen. Mutta tietenkin saatettiin myös Suomessa niinä aikoina otaksua, että kehitys Venäjälläkin lähtisi käymään selvempää kansanvaltaisuutta kohti, mikä toivottavasti olisi helpottanut Suomenkin kysymyksen järjestämistä. Mutta sitä seurasikin taantumus, joka Suomessa ilmeni siten, että eduskuntamme julistettiin hajotetuksi ja asevoimalla estettiin sen kokoontuminen, jota törkeää mielivaltaa suorittamaan tuotiin Venäjältä erikoista väkeä, kun maassa olevat joukot lienevät olleet siihen vähintäin vastahakoiset.

Venäjän sos.-dem. ryhmäin suhtautumisesta tähän väkivaltaisuuteen mainittakoon että bolshevikit ovat koko ajan puoltaneet Suomen kansan kansanvaltaisten oikeuksien tunnustamista ja nyt kirjoittaa m.m. Maksim Gorjkin lehti mainittua mielivaltaisuutta vastaan. Sen sijaan Rabotshaja Gaseta, kuten juuri tulleista Suomen lehdistä näen, kirjottaa puoluettamme ja Suomen eduskuntaa vastaan, vaikka se vähää ennen kehotti väliaikaista hallitusta sopimaan suomalaisten kanssa, nämä kun ovat Työväenneuvostojen kokouksen hyväksymällä kannalla. Huomautettakoon myös, että siinä avoimessa kirjeessä, jonka

puolueemme on osottanut Venäjän sos.-dem. puolueille, muistutetaan jo pari vuotta sitten venäläisten toverien, m.m. Tsheidsen ja Skobelevin kanssa sovitun siitä, että vapautuksen hetken tultua saa Suomen eduskunta hoitaa Suomen asiat; ja kysytään, onko heidän kantansa nyt muuttunut.

Menshevikki-edustajan täällä selostaessa asemaa Venäjällä, panin hämmästyksellä merkille, ettei sielläkään näytä onnistutun toteuttamaan *sisäistä kansanvaltaistuttamista,* vaikka se näin sivulta katsoen olisi ollut verrattain helppo, kun hallitusvalta on ollut keskitetty, ja olisi voinut julistuksilla toimeenpanna reformeja. Meidän on täytynyt kovalla taistelulla ajaa läpi eduskunnassa kunnallinen yleinen äänioikeus, 8 tunnin työpäivä y.m. ja olisimme tänä kumousaikana saattaneet tehdä koko joukon sellaista sisäistä uudistustyötä, jota mikään taantumus ei olisi voinut takaisin ottaa, ja on tuskallisinta juuri se, että väliaikaisen hallituksen vastarinta hallitusvaltakysymyksessämme on kaiken tämän ehkäissyt ehkä korvaamattomaksi vahingoksi ja vaurioksi Suomen kansan edistykselle.

Kuvaavaa tilanteelle maassamme on myös että porvaristomme hätääntyneenä näiden kansanvaltaisten pyrkimysten johdosta, joita vastaan sillä ei ollut «voimakasta hallitusta» kotimaassa, on päätynyt sellaista hakemaan

maan ulkopuolelta ja siten tunnustamaan Väliaikaisen Hallituksen Suomen sisäistenkin asiain auktoriteetiksi. — Siis, ajatelkoon mitä tahansa meidän itsenäisyysvaatimuksestamme, ei kuitenkaan voida puolustaa sitä, että vallankumousaikana emme ole saaneet toteuttaa sisäistä valtiollista ja yhteiskunnallista kansanvaltaistuttamista.

Mitä sitten tulee siihen *itsenäisyysvaatimukseen,* niin eihän toki kansanvaltaiselta ja kansain itsemääräämisoikeutta kannattavalta kannalta sitä voida vastustaa. Meille saatetaan sanoa, että miksi ette jaksa odottaa Perustavan Kokouksen kokoontumista, mutta vastaan on meidän kysyttävä, milloin se kokoontuu ja miksi sen kokoontumista viivytellään. Se ei tosin meidän kannaltamme olisi oikeutettu ratkaisemaan Suomen kysymystä — jota jo pidämme kansainvälisenä kysymysenä — mutta sen kokoontumisen viipyminen on meidänkin mielestämme vastavallankumouksellisten pyrkimysten merkkejä, joka pyrkimys ilmenee Suomen kansanvaltaistuttamisen estämisenä.

Meille sanotaan myös, että emmekö me edes halua olla mukana *Venäjän kansanvaltaisessa federatiivisessa tasavallassa.* Ja taas täytyy meidän kysyä, missä sellainen on ja kuka sitä tahtoo sekä minkälaista. Eihän ole meidän asiamme lähteä sitä luomaan tai edes ehdottamaan. Ja vapaaehtoinen suhtautumi-

semme siihen riippuu tietenkin sellaisen luonteesta — tuleeko siitä todella kansanvaltainen vaiko millainen — ja siitä, millaisilla ehdoilla siinä paikka tarjottaisiin. Ja kaiken edellytyksenä olisi tietenkin täyden itsemääräämisoikeutemme tunnustaminen.

Emme voi siis muuta kuin jyrkästi torjuen vastata syytöksen, että olisimme vahingoittaneet Venäjän vallankumousta. Päinvastoin. Me olemme omalta kohdaltamme koettaneet toteuttaa vallankumouksen periaatteita, mutta sen vallankumouksen oma luonne ja Venäjän demokratian epäjohdonmukainen suhtautuminen pyrkimyksiimme on sen ehkäissyt.

Mitä sitten tulee *itsenäisyysvaatimuksemme* taloudellisiin ja valtiollisiin perusteluihin, niin emme voi niihin nyt syventyä. Tiedämmehän toki mekin, ettei pikku kansa voi eristäytyä, mutta taloudellinen, jopa valtiollinenkin riippuvaisuus ei voi estää jotakin kansaa pyrkimästä kohtalonsa ratkaisuissa mahdollisimman suureen itsemääräämiseen, s.o. valtio- ja kansainoikeudelliseen riippumattomuuteen. Korostan vieläkin, että vaatimuksemme on *kansanvaltainen* eikä vastustajammekaan ole voineet väittää, että me sosialidemokraatit olisimme käyneet minkään imperialistisen vallan asioita. Kansanvaltaisten vaatimusten puolesta käymme nyt myös vaaleihin, jotka ovat lokakuun alkupäivinä.

Mitä sitten tulee yleiseen luokkataisteluti-

lanteeseen maassamme, niin on — mikäli voin sanomalehtitietojen mukaan päättää — köyhälistön mieliala erinomaisen kiihtynyt nälän, elintarvekurjuuden ja uhkaavan työttömyyden takia. Tietenkin on uudistusten viipyminen ja väliaikaisen hallituksen menettely siinä suhteessa tehneet osansa. Lakkoja on maassa ylt'yleensä ja on ammattiyhdistysmiehillämme täysi työ niiden järjestelyssä. Luulen siis voivani sanoa, että jos tulee kysymykseen joukkoliikkeiden aikaansaaminen tämän kamalan sodan lopettamiseksi tarkotettujen taistelujen yhteydessä, niin täyttänee Suomen köyhälistö siinä suhteessa velvollisuutensa — kuinka suuri kantavuus sillä sitten olla saattaa. — Järjestömme ovat ilahuttavasti kasvaneet. Onhan esim. ammattiyhdistyksiin nyt vallankumouksen aikana liittynyt yli sata tuhatta uutta jäsentä, ollen niiden jäsenluku nykyisin n. 160,000 — lisäksi ne työväenyhdistyksiin kuuluvat maalaistyöväen joukot, joita on vaikea ammatillisesti järjestää.

Tärkeä on Suomenkin köyhälistölle se, että tämä murhaava sota saataisiin loppumaan ja päästäisiin toteuttamaan työväenluokalle niin tärkeitä uudistuksia.

SISÄLTÖ:

Turku 1917.
Sosialistin Kirjapaino-Osuuskunta i.l.

HINTA 1: —.